

ارزیابی درونی گروه ایمنی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

علی خدادادی: عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

مجتبی اورکی کوه شور*: عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

عبدالحسین شکورنیا: عضو هیأت علمی، مرکز تحقیقات مراقبت از بیماری‌های مزمن و گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

مهری غفوریان بروجردنیا: عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

عطاالله غدیری: عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

محمدعلی عصاره زادگان: عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

چکیده: بررسی و ارزیابی هر گروه آموزشی از داشته‌ها و عملکرد خود در مسیر تکامل آموزشی و پژوهشی در پیش رو، می‌تواند در تشخیص کاستی‌ها و ضعف‌های احتمالی خود، مثر ثمر بوده و به بلوغ همه جانبه‌ی آن کمک شایانی نماید. هدف از انجام این مطالعه، ارزیابی درونی گروه ایمنی‌شناسی دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز می‌باشد. این مطالعه‌ی توصیفی در سال تحصیلی ۹۰-۱۳۸۹ در گروه ایمنی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز به انجام رسید. حوزه‌های مورد ارزشیابی در این مطالعه شامل: مدیریت گروه، اعضای هیأت علمی، حوزه‌ی آموزشی، نیروی انسانی، تجهیزات آموزشی و پژوهشی، فضاهای آموزشی و پژوهشی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی گروه بوده است. پرسش‌نامه‌ها و نشانگرها توسط اعضای هیأت علمی گروه و با هماهنگی و اظهار نظر مدیریت مطالعات و توسعه‌ی آموزش پزشکی (EDC) دانشگاه تهیه و تدوین گردید. یافته‌ها بر اساس مقیاس امتیازبندی گورمن از رتبه غیررضایت‌بخش تا بسیار قوی با دامنه‌ی امتیازی ۱ تا ۵ طبقه‌بندی گردید. گروه در حوزه‌های مدیریت (با میانگین اکتسابی ۴/۱۶)، اعضای هیأت علمی (۴/۲)، حوزه‌ی آموزشی (۴/۱) بر طبق طبقه‌بندی گورمن دارای رتبه‌ی قوی، در حوزه‌ی نیروی انسانی (۲/۷۵) دارای رتبه رضایت‌بخش، در حوزه‌ی تجهیزات آموزشی و پژوهشی (۳/۸) دارای رتبه خوب، در حوزه‌ی فضاهای آموزشی و پژوهشی (۲/۶) دارای رتبه‌ی رضایت‌بخش و در حوزه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی (۳/۸۵) گروه دارای رتبه خوب بوده است. گروه ایمنی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز در مجموع حوزه‌های مورد ارزشیابی با میانگین ۳/۶۴ بر طبق طبقه‌بندی گورمن رتبه بالاتر از سطح رضایت‌بخش را داراست.

واژگان کلیدی: ارزیابی درونی، گروه ایمنی‌شناسی، اهواز.

***نویسنده‌ی مسؤوّل:** عضو هیأت علمی، گروه ایمنی‌شناسی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز، اهواز، ایران.

مقدمه

از اهداف مهم و کلیدی سیستم‌های آموزشی جوامع دانشگاهی، ارتقای سطح کیفی دو مقوله‌ی خطیر آموزش و پژوهش می‌باشد که طی دهه‌های اخیر در بیشتر کشورهای جهان مورد توجه و ارزیابی قرار گرفته است (بازرگان و همکاران ۲۰۰۱؛ کرافت ۱۹۹۴). استفاده از ارزشیابی آموزشی برای بهبود و ارتقای مستمر کیفیت آموزش عالی، امری ضروری است. در حقیقت ارزیابی آموزشی، اقدام سازمان‌یافته و هدفمندی است که درجه‌ی حصول و دستیابی به اهداف آموزشی را تجزیه و تحلیل می‌نماید. ارزیابی آموزشی شامل پنج رویکرد اساسی است: ارزیابی درونی_ارزیابی برونی_تحلیل آماری_نظرسنجی_سنجش توان، نگرش و دانش فارغ التحصیلان.

فرآیند ارزیابی به دو صورت درونی و برونی انجام می‌گیرد. ارزیابی درونی که به صورت به کارگیری شاغلین یک سازمان به عنوان ارزیابی کنندگان برنامه‌های آن سازمان تعریف می‌گردد، یک فعالیت پژوهشی کاربردی است که از توسعه و یادگیری سازمان حمایت می‌نماید از آن جا که این فرآیند تا حد زیادی مشارکتی و تعاملی می‌باشد، بنابراین مدیران و کارمندان را قادر می‌سازد تا تئوری و عملکرد برنامه‌هایشان را بهتر درک کند. ارزیابی درونی موجب کاهش اضطراب و ترس ناشی از ارزیابی بیرونی شده، انتخاب استراتژی‌های مناسب با شرایط هر سازمان را امکان‌پذیر می‌سازد و نتایج آن آسان‌تر از ارزیابی بیرونی پذیرفته می‌شود. همچنین ارزیابی درونی می‌تواند اطلاعات حیاتی و مهمی را برای برنامه‌ریزی استراتژیک سازمان فراهم نماید. از میان مدل‌های متعددی که برای ارزیابی درونی وجود دارد، ارزیابی درون گروهی، یک مدل رایج در سازمان‌های بزرگ است که دارای واحدهای جداگانه قابل ارزیابی (یا همان گروه‌ها) می‌باشند. بکارگیری تکنیک‌های نوین آموزشی، افزایش بهره‌وری مراکز آموزش عالی و در نهایت ارتقای کارایی و سطح علمی و عملی فارغ‌التحصیلان این دانشگاه‌ها از جمله اهدافی است که در تمامی کشورها با رویکردی متفاوت دنبال می‌شود (مجتهدزاده و همکاران ۲۰۰۴). جهت بالا بردن کیفیت هر واحد آموزشی برای آنکه واحد مربوطه به بهترین روش‌ها و اصول اداره شود، لازم است که به طور مستمر مورد ارزیابی قرار گیرد. ارزیابی آموزشی عبارت است از فرآیند تعیین و فراهم آوردن داده‌های لازم برای قضاوت و تصمیم‌گیری در نظام آموزشی به منظور بهبود فعالیت‌ها (بازرگان ۱۹۹۶). ارزیابی درونی در واقع به‌عنوان یک پیش‌نیاز و مقدمه‌ای برای اجرای ارزیابی بیرونی می‌باشد. در این نوع ارزیابی،

نظر اعضای هیأت علمی نسبت به ارتقای کیفیت جلب شده و همکاری آنان در این امر میسر می‌گردد (یارمحمدیان ۲۰۰۱). بر این اساس افراد گروه مورد ارزیابی، وضعیت فعلی خود را به تصویر کشیده و با جمع‌بندی اطلاعات و تحلیل آن به مشکلات و نواقص و کمبودهای خود پی می‌برند (رهبر و همکاران ۲۰۰۳) و در مقایسه با وضعیت مطلوب، به قابلیت‌ها و نقاط ضعف و قوت خود واقف می‌گردند (بازرگان ۱۹۹۴؛ عین‌اللهی ۲۰۰۶). در آمریکا و برخی از کشورهای اروپایی این امر سابقه‌ای چندین ساله دارد (سیف هاشمی و همکاران ۲۰۰۱). "گزارش گورمن" نام نشریه‌ای است که به‌طور مرتب نتایج حاصل از ارزیابی برخی از دانشگاه‌های بین‌المللی را منتشر می‌کند (سیف هاشمی و همکاران ۲۰۰۱)؛ دبیرخانه‌ی آموزش پزشکی پاییز ۲۰۰۰ و ژانویه ۲۰۰۰).

اجرای اولین طرح ارزیابی درونی گروه‌های آموزش پزشکی در سال ۱۳۷۶ آغاز شد. در این سال ۶ گروه آموزش پزشکی در دانشگاه‌های شهر تهران و کرمان به عنوان طرح پژوهشی، ارزیابی درونی را به اجرا در آوردند. نتایج مثبت این طرح سبب گردید که در سال‌های بعد ارزیابی درونی در تمامی دانشگاه‌های کشور مورد استقبال قرار گیرد. تجربه اولیه ارزیابی کیفیت در آموزش عالی ایران موفقیت‌آمیز بود و بر اساس آن الگوی ارزیابی درونی فراهم شد. در تحقیق وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مشخص شد که اجرای ارزیابی درونی محیطی را فراهم آورده که اعضای هیأت علمی در شناسایی جنبه‌های عمده-ای که در توسعه‌ی کمی و کیفی گروه‌های آموزشی اهمیت دارد، فعالانه مشارکت نموده و با تحلیل خط مشی‌های موجود و ارائه راهکارهای بهبود کیفیت در آموزش پزشکی در سطح ملی به دست‌اندرکاران کمک کنند. در همین راستا گروه آموزشی ایمنی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز نیز تلاش نمود تا با بهره‌گیری از منابع و دستورات عمل‌های موجود و استفاده از تجربیات سایر گروه‌های آموزشی، طرح ارزیابی درونی گروه را با مشارکت اعضای هیأت علمی گروه و دانشجویان به انجام برساند.

مواد و روش‌ها

معرفی گروه: علم ایمنولوژی که به عنوان یکی از ارکان اساسی علوم پزشکی همواره و خصوصاً در دو قرن اخیر نقش بی بدیلی را در نجات جان انسان‌ها و حفظ و بهبود سلامت و کیفیت زندگی بشر ایفا نموده است، امروزه به ابزاری توانمند در دست دانشمندان و متخصصان برای مطالعه مکانیزم، پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری‌ها تبدیل شده است. با توجه به پیشرفت علوم پزشکی در دو

نامه‌های اختصاصی تدارک دیده شده، به تعداد ۳۰ پرسش‌نامه برای هر عضو هیأت علمی به ۳۰ نفر از دانشجویان رشته‌های پزشکی و داروسازی دانشگاه داده شد و پس از اظهار نظر مخاطبان مذکور، امتیازات مربوطه جمع بندی و لحاظ گردید. در حوزه‌ی آموزشی نیز نظرات اعضای هیأت علمی در خصوص شاخص‌های آموزشی درس ایمنی‌شناسی برای مخاطبان مورد لحاظ قرار گرفت. در حوزه‌ی نیروی انسانی و تجهیزات و فضاهای آموزشی و پژوهشی پارامترهای مورد ارزیابی مشخص شده توسط کارشناس و تعدادی از اعضای هیأت علمی با نظارت مدیر گروه سنجش و در فرم‌های مربوطه اعمال گردید. در حوزه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی نیز علاوه بر خود اظهاری مبنی بر ارائه مشخصات و ویژگی‌های مورد نیاز، سایر اطلاعات نیز بر اساس سوابق آموزشی و پژوهشی موجود استخراج و در تکمیل ارزیابی آنان استفاده شد. در این گروه در حال حاضر تعداد ۸ نفر عضو هیأت علمی با رتبه‌های دانشیار، استادیار و مربی و تعداد ۷ نفر دانشجوی تحصیلات تکمیلی (مقطع کارشناسی‌ارشد) و یک بخش آموزشی و دو آزمایشگاه آموزشی و تحقیقاتی وجود دارد.

پس از گردآوری داده‌ها و تجزیه و تحلیل آن‌ها، امتیاز حاصل از ارزشیابی هر معیار در حوزه‌های هفت‌گانه مشخص شده و با استفاده از مقیاس امتیازبندی گورمن (جدول ۱)، به صورت میانگین عددی ۵-۰ و از رتبه غیر رضایت‌بخش تا رتبه‌ی بسیار قوی طبقه‌بندی شده و گزارش تهیه گردید.

یافته‌ها

حوزه‌ی مدیر گروه: این حوزه که بر اساس ۲۰ ملاک مورد ارزیابی قرار گرفته است، ۸ ملاک مبین ارزیابی وضعیت مدیر گروه و ۱۲ ملاک دیگر مرتبط با برنامه‌ها و سازماندهی گروه می‌باشد. امتیاز اکتسابی در بخش وضعیت مدیر گروه ۴/۲۵ (رتبه قوی) و در بخش برنامه‌ها و سازماندهی گروه ۴/۱ (رتبه قوی) بوده است. میانگین امتیاز کلی گروه در این حوزه، ۴/۱۶ بوده که طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه قوی قرار می‌گیرد.

حوزه‌ی اعضای هیأت علمی: این حوزه که بر اساس ۱۴ ملاک مورد ارزیابی قرار گرفته است، توانسته است با کسب امتیاز ۴/۲ طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه قوی قرار گیرد.

حوزه‌ی آموزشی: در این حوزه وضعیت وجود برنامه مدون و مکتوب، تدوین برنامه‌ی درسی برای رشته‌ها و مقاطع مختلف، تدوین و دارا بودن طرح درس برای جلسات مختلف تدریس، استفاده از روش‌های تدریس نو و جذاب

دهه‌ی اخیر به ویژه در قسمت ایمونولوژی، این رشته به صورت یک بخش جداگانه در اغلب دانشکده‌های پزشکی دنیا و به صورت یک واحد جداگانه در آزمایشگاه بیمارستان‌ها اداره می‌شود. گروه ایمونولوژی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز حدود ۵۰ سال پیش همزمان با تأسیس دانشکده‌ی پزشکی این دانشگاه، به صورت مشترک با گروه میکروبی‌شناسی در محل ساختمان دانشکده‌ی پزشکی تأسیس گردید و فعالیت‌های علمی، آموزشی و پژوهشی خود را در این مجموعه آغاز نمود. این گروه در سال ۱۳۷۵ با کسب مجوزهای لازم از گروه میکروبی‌شناسی مستقل و با بازسازی ساختمان تشریح کنونی همراه با گروه‌های بافت‌شناسی و آناتومی به این ساختمان منتقل و به صورت مستقل و تحت عنوان گروه ایمونولوژی فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی خود را دنبال نمود و تاکنون در حال انجام وظیفه در ارائه‌ی یکی از مهمترین دروس علوم پایه پزشکی برای دانشجویان مقاطع مختلف و رشته‌های تحصیلی در دانشگاه می‌باشد.

معرفی ارزشیابی درونی به اعضای گروه: برای انجام این مطالعه، طی جلسات هفتگی گروه، توضیحات لازم از لحاظ معرفی طرح و چگونگی برخورد منطقی و صحیح با آن، انتظارات و وظایف پیش‌بینی شده پیش‌رو، عوامل ارزیابی (ساختار، اهداف، عملکردها، رسالت، لزوم انجام آن، نحوه‌ی تقسیم کار، پی‌گیری و لزوم ارزیابی مستمر و دقیق) برای اعضای گروه ارائه شد. در جلسات اولیه از توضیحات دفترچه‌ی راهنمای ارزشیابی درونی که توسط دبیرخانه‌ی شورای نظارت بر ارزشیابی و گسترش دانشگاه‌ها منتشر شده است، برای توضیحات تکمیلی و شفاف‌سازی بیشتر موضوع استفاده گردید.

عوامل مورد ارزیابی: این عوامل در هفت دسته (مدیریت گروه، اعضای هیأت علمی، حوزه‌ی آموزشی، نیروی انسانی، تجهیزات آموزشی-پژوهشی، فضاهای آموزشی-پژوهشی، دانشجویان تحصیلات تکمیلی) تنظیم گردید و برای هر یک از موارد ارزشیابی، ویژگی‌های مطلوب تعیین و سپس بر اساس حوزه‌ها، ملاک‌ها و ویژگی‌های مطلوب تعریف شده، چک لیست‌ها و پرسش‌نامه‌های تهیه شده، از مقیاس لیکرت با درجه‌بندی ۱ تا ۵ برای نمره‌دهی به ملاک‌های ارزیابی حوزه‌ها استفاده گردید. لازم به ذکر است جهت حصول امتیازات دو حوزه نخست اشاره شده در ارزیابی صورت پذیرفته یعنی حوزه مدیر گروه و حوزه اعضای هیأت علمی، پرسش‌نامه‌های اختصاصی تدارک دیده شده و برای ارزیابی مدیر گروه به تمامی اعضای هیأت علمی گروه داده شد و برای ارزیابی اعضای هیأت علمی نیز علاوه بر پرسش

اجرای سمینارهای آموزشی-کلاسی مورد بررسی قرار گرفته است. میانگین کل امتیاز اکتسابی در این حوزه، ۴/۱ بوده و گروه طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه‌ی قوی قرار می‌گیرد.

حوزه‌ی نیروی انسانی: این حوزه که بر اساس ۴ ملاک مورد ارزیابی قرار گرفته است، توانسته است با کسب امتیاز ۲/۷۵ طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه‌ی رضایت‌بخش قرار می‌گیرد.

حوزه‌ی تجهیزات آموزشی-پژوهشی: این حوزه که بر اساس ۳۲ ملاک مورد ارزیابی قرار گرفته است، توانسته است با کسب امتیاز ۳/۸ طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه‌ی خوب قرار می‌گیرد.

حوزه‌ی فضاهای آموزشی-پژوهشی: این حوزه که بر اساس ۱۲ ملاک مورد ارزیابی قرار گرفته است، توانسته است با کسب امتیاز ۲/۶ طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه‌ی رضایت‌بخش قرار می‌گیرد.

حوزه‌ی دانشجویان تحصیلات تکمیلی: نتایج ارزش‌یابی گروه در این حوزه که بر اساس ۱۷ ملاک در قسمت‌های کلی، آموزشی و پژوهشی مورد ارزیابی قرار گرفته است، با کسب امتیاز ۳/۸۵ طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه‌ی خوب قرار می‌گیرد.

در کل حوزه‌ها، گروه با میانگین امتیاز اکتسابی ۳/۶۴ طبق طبقه‌بندی گورمن در رتبه خوب جای گرفته است. نتایج ارزیابی گروه ایمنی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در مجموع حوزه‌ها در قالب جدول ۲ آورده شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

نقش ارزشیابی درونی در اصلاح و پیشبرد اهداف یک گروه آموزشی، غیرقابل انکار بوده و می‌بایست به عنوان یک ابزار مؤثر و کارآمد برای بهبود کیفیت آموزشی قلمداد گردد و جهت تعیین نقاط قوت و ضعف گروه به صورت مستمر انجام پذیرد و البته از سوی دیگر نیز انتظار می‌رود برنامه‌ریزی‌های نظام آموزشی بر اساس پیشنهادات حاصل از این ارزشیابی‌ها پایه‌ریزی گردد و دست اندرکاران آموزش خود را ملزم به اجرا و در نظر گرفتن این پیشنهادات نموده تا هر چه بیشتر شاهد ارتقای کیفیت نظام آموزشی باشیم. سیستم‌های آموزشی در تمام دنیا در حال انجام دگرگونی‌های ساختاری می‌باشند تا بتوانند رقابت خود را در سطح جهانی بیفزایند (چیونگ یاو ۲۰۰۶). در این میان ارزیابی آموزشی بهترین شاخص جهت نشان دادن میزان رسیدن به اهداف آموزشی می‌باشد و به تحلیل فعالیت‌های

آموزشی انجام گرفته در سیستم دانشگاهی می‌پردازد (پارسایکتا و همکاران ۲۰۰۵). ارزیابی درونی گروه‌های آموزشی پزشکی که زیر مجموعه‌ای از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد، نقش بسیار مهمی در ارتقای کیفیت آموزشی ایفا می‌کند (ربانی و همکاران ۲۰۰۶؛ فلاح و همکاران ۲۰۰۳). زیرا این وزارت خدمات وسیع بهداشتی و درمانی را بر عهده دارد و می‌بایست نیروی انسانی کارآمد و با کیفیت مطلوب را برای ارایه هر چه بهتر مراقبت‌های بهداشتی و درمانی تربیت نماید (شهبازی و همکاران ۲۰۰۲). یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که گروه ایمنی‌شناسی با کسب میانگین اکتسابی ۳/۶۴ بر طبق امتیازبندی گورمن از وضعیت خوب و مطلوبی برخوردار است. هرچند مواردی مانند مدیر گروه، اعضای هیأت علمی و حوزه‌ی آموزش در سطح مطلوب می‌باشند ولی در شاخص‌هایی مانند نیروی انسانی و فضاهای آموزشی و پژوهشی وضعیت در حد رضایت‌بخش طبقه‌بندی شده است که از جمله مهمترین دغدغه‌های فراروی گروه می‌باشد که گروه با تصویب دانشگاه می‌بایست با به‌کارگیری نیروهای انسانی بیشتر و کارآمدتر و همچنین اختصاص بودجه به گسترش کمی و کیفی فضاهای آموزشی و پژوهشی همت گمارد. در حوزه‌ی تجهیزات آموزشی و پژوهشی نیز باید با به روز کردن دستگاه‌ها و تجهیزات مسیر پژوهش در زمینه‌های تخصصی را هموارتر کند، زیرا کارآمد بودن فضا و تجهیزات آموزشی و پژوهشی از یک طرف و از طرف دیگر پرورش و تربیت پژوهشگران جوان با قابلیت بالا، مستقیم و غیر مستقیم در مقوله‌ی تشخیص و درمان بیماری‌های منطقه نقش به‌سزایی خواهد داشت. در این پژوهش جا داشت که در مورد حوزه‌های دانش‌آموختگان و همچنین حوزه‌ی سنجش و ارزشیابی نیز مورد ارزیابی قرار می‌گرفت تا شفاف‌تر میزان بازده گروه در جهت تأمین نیروی کارآمد و متخصص در سطح منطقه مشخص شود.

ارزیابی درونی گروه ایمنی‌شناسی نشان داد که این گروه در مجموع با امتیاز ۳/۶۴ از ۵ در وضعیت خوب و مطلوب از طبقه‌بندی قرار می‌گیرد. هر چند که در عواملی چون مدیر گروه، اعضای هیأت علمی، حوزه‌ی آموزشی در سطح قوی می‌باشد. ولی در حوزه‌های نیروی انسانی و فضاهای آموزشی-پژوهشی وضعیت آن در حد رضایت‌بخش بوده و نیازمند توجه جدی مسؤولان می‌باشد نتایج ارزیابی درونی انجام شده در گروه انگل‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی ارومیه (حضرتی تپه و همکاران ۲۰۱۱) و شنوایی‌سنجی دانشگاه علوم پزشکی تهران (صدایی و همکاران ۲۰۰۷)

۶- تجهیز بیشتر آزمایشگاه با تجهیزات آموزشی مناسب برای گروه.

۷- تأمین کارشناس متخصص به تعداد کافی جهت آزمایشگاه.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز و نیز از اعضای محترم هیأت علمی گروه ایمنی‌شناسی دانشگاه و همچنین دانشجویان عزیزی که در انجام این پروژه ما را یاری نمودند تشکر و قدردانی به عمل می‌آید.

جدول شماره ۱. طبقه‌بندی گورمن

دامنه عددی (امتیاز کسب شده)	طبقه
۴/۵۱-۴/۹۹	بسیار قوی
۴/۰۱-۴/۴۹	قوی
۳/۶۱-۳/۹۹	خوب
۳/۰۱-۳/۵۹	بیش از رضایت بخش
۲/۵۱-۲/۹۹	رضایت بخش
۲/۰۱-۲/۴۹	مرزی
۰-۱/۹۹	غیررضایت بخش

جدول شماره ۲. نتایج ارزیابی کل حوزه‌های هفت‌گانه گروه ایمنی‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز

رتبه اکتسابی	میانگین امتیاز اکتسابی	حوزه‌های مورد ارزیابی
قوی	۴/۱۶	مدیر گروه
قوی	۴/۲	اعضاء هیئت علمی
قوی	۴/۱	حوزه آموزشی
رضایت بخش	۲/۷۵	نیروی انسانی
خوب	۳/۸	تجهیزات آموزشی- پژوهشی
رضایت بخش	۲/۶	فضاهای آموزشی- پژوهشی
خوب	۳/۸۵	دانشجویان تحصیلات تکمیلی
خوب	۳/۶۴	میانگین وضعیت گروه در کل حوزه‌ها

References:

Afshary, P, 2001. *Internal evaluation in Faculty of Nursing & Midwifery*, Ahvas Jundishapur University of Medical Sciences. *EDC press*; Vol 2; No.1; Pp. 60-61.

Bazargan, A, Fathabadi, J, Eynollahi B, 2001. Suitable attitude of internal evaluation for continuous gradation of educational groups in Medical Sciences Universities. *Psycho Edu*; Vol 6; NO.5, Pp.1-26 (Persian).

و گروه پرستاری دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان (رفیعی و همکاران ۲۰۰۴) نیز نشان داد که وضعیت این گروه‌ها در حوزه‌های مورد بررسی قوی و مطلوب گزارش گردیده است که با یافته‌های این مطالعه همخوانی دارد. افشاری و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی جندی‌شاپور اهواز نیز ارزیابی درونی گروه مامایی را در حوزه‌های مدیریت، اعضای هیأت علمی و حوزه‌ی برنامه‌های آموزشی مطلوب گزارش کرده‌اند (افشاری و همکاران ۲۰۰۱).

به نظر می‌رسد که بیشترین چالش‌های پیش روی گروه با توجه به نتایج ارزیابی درونی، در حوزه‌های "نیروی انسانی" و "فضاهای آموزشی-پژوهشی" قرار گرفته است، چرا که گروه در این دو حوزه کمترین رتبه را کسب نموده است. در حوزه منابع و تجهیزات آموزشی نتایج ارزیابی درونی این گروه با گروه‌های بهداشت محیط دانشگاه علوم پزشکی سمنان (فلاح و همکاران ۲۰۰۳) و گفتار درمانی دانشگاه علوم پزشکی سمنان (سعداللهی و همکاران ۲۰۰۸) که در حد نسبتاً مطلوب قرار گرفته پایین همخوانی دارد. در نهایت، علی‌رغم آن که گروه ایمنی‌شناسی در ارزیابی درونی خود، با توجه به رده‌بندی گورمن، موفق به کسب رتبه خوب گردیده است، اما هنوز نیازمند تجدید نظر و تغییرات بسیاری می‌باشد که علاوه بر مواردی که اعضای گروه به آن اهتمام خواهند ورزید، توجهاتی را نیز از سوی مسئولان محترم دانشکده و دانشگاه طلب می‌نماید. انجام مطالعات ارزیابی درونی با روش صحیح، اولین گام در ارائه یک کار ارزشمند است، اما ارائه برنامه‌ی مدون برای رفع کاستی‌های موجود به منظور ارتقای گروه بر اساس نتایج حاصله از این پژوهش لازم و ضروری است. بنابراین پیشنهادهایی را به شرح زیر جهت ارتقای کیفیت آموزشی گروه مطرح می‌نماید:

- ۱- پی‌گیری جهت تسریع در امر ساخت ساختمان جدید گروه در جهت رفع مشکلات متعدد مربوط به فضاهای فیزیکی.
- ۲- تخصیص بودجه مستقل برای گروه در جهت پیشبرد هر چه بهتر اهداف آموزشی و پژوهشی.
- ۳- استخدام کارشناس برای گروه در جهت تسهیل و پیگیری امور آموزشی و پژوهشی.
- ۴- افزایش بومی‌گزینی اساتید و دانشجویان.
- ۵- ارائه تسهیلات بیشتر به اعضای هیأت علمی جهت انجام پروژه‌های تحقیقاتی

- Education*; Vol 4; No.3. Pp55-64. (Persian).
- Medicine, Tehran University of Medical Sciences. *Iranian J Ped*; Vol 63; No.3; Pp. 301-307 (Persian).
- Rahbar, N, Azargoon, A, Faez, N, 2003. Internal evaluation of Obstetrics and Gynecology Department of Semnan University of Medical Sciences in year. *Koomesh*; Vol5; No.2; Pp. 27-32.(Persian).
- Rafiei, Gh R, Khodadadi-Zadeh, A, Kazemi M, et al, 2007. Internal evaluation of Medical Surgical Nursing department of Rafsanjan University of Medical Sciences. *Koomesh* Vol7; No. 2; Pp.9-17. (Persian)
- Saadallahi, A, Bakhtiyari, J, Kasbi, F, et al, 2008. Internal evaluation of Speech Therapy department in Semnan University of Medical Sciences. *Koomesh*; Vol 8, No4; Pp.179-185. (Persian)
- Seifhashemi, M, Amin Beydokhti, ME, Yazdiha, MS, et al, 2001. Internal evaluation as a means of promoting the quality of education in the Department of pediatrics of Semnan University of Medical Sciences. *Koomesh*; Vol.4,No.3, Pp.167-175.(Persian).
- Sedaie, M, Farzian-Pour, F, Adel-Ghahraman, M, et al, 2007. Internal evaluation of audiology department, Faculty of Rehabilitation, Tehran University of Medical Sciences, Iran. *Audiology*. Vol 16; No.7;1-9.(Persian)
- Shahbazi, A, Kamal, Sh, Karimi, B, et al, 2003. Internal evaluation of Social Medicine Department of Semnan University of Medical Sciences, *Koomesh*;Vol 5; No. 3; Pp.19-25. (Persian).
- Yarmohammadian, MH, 2001. Accreditation in higher education. *Ist seminar of accreditation and evaluation in Education*. (Persian).
- Bazargan, A, 1994. General quality education. *Research on Issues of Craft*, A, 1994. International development in assessing quality in higher education. London: Falmerglobalization: The world class university [dissertation]. *Texas Univ*; from:URL:<http://proquest.umi.com/pqdlink?did=1192197511&Fmt=2&clientId=48023&RQT>.
- Evaluation and Development, 2000. Standards for LCME accreditation. *Secretariat of the Council for Medical Universities Supervision*.
- Evaluation and Development. Guidance for organic internal evaluation. 2000. *Secretariat of the Council for Medical Universities Supervision*.
- Eynollahi B, 2006. The role of assessment for educational quality improvement in universities of Medical Sciences. *Proceeding of 4th National Congress of Medical Education*, Tehran, Iran. (Persian).
- Fallah SH, Mehdi Nia SM, Ghaeni Gh.R, et al, 2003. Internal evaluation from Environmental Health Department of Damghan Faculty of Health in Semnan University of Medical Sciences. *Koomesh*; Vol5, No.2; Pp.73-77 (Persian).
- Khorsrow Hazrati Tappeh, Afshin Barazesh et al, 2011. Internal evaluation of parasitology and mycology department of Urmia University of Medical Sciences. *Koomesh*;Vol12; No.2;Pp.112-118(Persian)
- Parsa-Yekta, Z, Salmaani-Barough, N, Monjamed, Z, et al, 2005. Internal Evaluation in Faculty of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences. *Hayat*; Vol 33; No.11 Pp. 71-78. (Persian)
- Rabbani, A, Farzian Pour, F, Zamani, Gh.R, et al, 2006. Internal evaluation in department of Pediatrics Faculty of

Internal Evaluation of Immunology Department of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences

Ali Khodadadi¹

Mojtaba Oraki Kohshour^{1,*}

Abdolhossein Shakurnia²

Mehri Ghafourian Boroujerdnia¹

Ataallah Ghadiri¹

Mohammad Ali Asare zadegan¹

¹: Faculty member, Immunology Department, School of Medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

²: Faculty member, Chronic Disease Care Research Center, Immunology Department, School of Medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Abstract: Review and assessment of each department had its own advantages; the evolution of research and educational fields, certainly in the detection of defects and weaknesses of their potential, are beneficial and help it to full maturity. The purpose of this study was internal evaluated of Immunology department, Faculty of Medicine and also it was a descriptive study done in 2010-2011 at at department of Immunology of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. Areas evaluated in this study included: head of the department, faculty members, training field, human resources, training and research equipments, teaching and research areas, and graduate students of the group. Questionnaire was prepared and drafted by some faculty members and Medical Education Development and Management center. In coordination with the statement based on the findings of Gorman, a rating scale was classified out of agreement to the very strong range of 1 to 5 points. Head of the Department (acquired by averaging 4.16), faculty members (4.2), the field of education (4.1), according to Gorman classified powerful stars, in the field of human resources (2.75) Rated rewarding, educational and research facilities in the area (3.8) stars as well, in the field of research and educational space and graduate students (2.6) has a satisfactory rating, Department with acquired by averaging 3.85 stars has been good. According to Gorman classification, department of Immunology of Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences was evaluated and ranked in all mentioned areas (acquired by averaging 3.64) therefore above the satisfactory level.

Keywords: Internal evaluation, Immunology department, Ahvaz.

***Corresponding author:** Faculty member, Immunology Department, School of Medicine, Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences, Ahvaz, Iran.

Email: mojtabao@gmail.com